KISLÁBNYOM
A GreenDependent Egyesület hírlevele

2014. JÚLIUS 31. www.kislabnyom.hu **V. ÉVFOLYAM 7. SZÁM**

TARTALOM

- **Kislábnyomos életmód**
  - *Milyen egy rugalmasan ellenálló, azaz reziliens város?*
- **Kislábnyom tippek**
  - *Hogyan takarított meg a környei energiaközösség?*
- **EnergiaKözösségek hírek**
  - *"Villanyászok beszámolnak" vers*
- **Kislábnyom hírek**
  - *Végtelen növekedés egy véges bolygón?*
  - *Egy élelmiszerbolt harca az ételhulladék ellen*
- **Felhívások, rendezvények**
  - *Ősszel ismét Hatékony Ház Napok!*
- **Olvasni- és néznivaló**
  - *Az Atkins CIWEM "év környezetvédelmi fotósa" verseny pályaművei*
- **Érdekes honlapok és néznivaló**
  - *2015-ben Bristol lesz Európa zöld fővárosa*
- **Termékek, szolgáltatások**
  - *Egyszerű élet, egyszerű bútorokkal*
  - *Kender ház*
- **Igazságosság ökológiai korlátok közt**
  - *Nemzetközi "nemnövekedés" konferencia Lipcsében*

Kirándulás és nyaralás "kütyük" nélkül - segít a kütyü-megőrző?

A mobiltelefonok hangjától még a településektől, munkától távol, az erdőkben is nehéz megszabadulni - ám mindez hamarosan a múlté lehet úgy, hogy kütyü-megőrzőket hoznak létre a kirándulóhelyekhez vezető utak mellett. Ha ilyen megőrzőkben hagyjuk különböző eszközeinket a kirándulás elején, figyelmünket teljes mértékben a természetre, kiránduló-társainkra koncentrálhatjuk.

Az első kütyü-megőrzőt Angliában, a New Forest Nemzeti Park hozta létre. Ezt a parkot évente közel 15 millió ember látogatja, akik mostantól elektronikus eszközeiket egy *ingyenes* és biztonságos megőrzőben hagyhatják - az autó kulcsával együtt, mert a nemzeti park arra is bíztatja őket, hogy az út utolsó részét inkább közösségi közlekedést használva, gyalog vagy kerékpárral tegyék meg.

Sion Donovan, a nemzeti park képviselője elmondta: "Az autó- és kütyü-mentes nyaralást, pihenést szeretnénk népszerűsíteni. Észrevettük ugyanis, hogy egyre több ember szeme szegeződik különböző eszközei képernyőjére ahelyett, hogy a körülöttük lévő világot, természetet figyelnék."

Tartsunk igazi pihenőt, szakadjunk el különböző eszközeink képernyőjétől, és vegyük észre a minket körülvevő természeti csodákat! Szálljunk ki az autóból, hagyjuk az autó kulcsát, a tabletet, okostelefont, mobiltelefont a kütyü-megőrzőben, és kiránduljunk egyet a New Forest Nemzeti Parkban (és közben nyugodtak lehetünk, a megőrzőből a nap végén újra magunkhoz vehetjük eszközeinket).

A megőrző és a hozzá kapcsolódó gondolkodásmód népszerűsítése érdekében ún. ígéret utalványokat is készítettek, gyerekek és felnőttek részére is. Az utalványokon a gyerekek és felnőttek megígérik, hogy csökkentik a különböző képernyők előtt töltött időt annak érdekében, hogy több időt töltsenek egymással. Az utalványokat kitöltők között pedig családi nyaralást sorsolnak ki...

Természetesen, megőrző nélkül is lehet kütyü-mentesen pihenni, vagy otthoni kügyü-megőrzőt kialakítani, ehhez kívánunk sok kreativitást minden Olvasónknak!

A szerkesztő: Vadovics Edina és a Kislábnyom hírlevél csapata

Forrás: http://www.theguardian.com/environment/

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2014 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Milyen egy rugalmasan ellenálló, azaz reziliens város?

A Rockefeller Alapítvány **100 reziliens város** *(100 Resilient Cities, vagy 100RC)* címmel indított egy új programot, amelybe a városok maguk jelentkezhettek. Egyelőre 32 várost választottak ki a jelentkezők közül a világ minden tájáról. Köztük van Bristol is, Európa zöld fővárosa 2015-ben *(ld. Érdekes honlapok, néznivalók rovatunkat)*. Sajnos, Magyarországot (és Közép-Kelet Európát) egyelőre egy város sem képviseli, de 2014. szeptember 10-ig 50 ezer főnél több lakost számláló városoknak lehet újra jelentkezni!

De miről is szól a program? Legfőbb célja, hogy segítse a városokat abban, hogy rugalmasabbak és ellenállóbbak legyenek a 21. században jellemző fizikai, társadalmi és gazdasági kihívásokkal szemben. A 100RC hozzájárul ahhoz, hogy a városok olyan szemléletet alakítsanak ki, amely nem csak a sokkokat - a földrengéseket, tüzvészeket, áradásokat stb. - veszi figyelembe, hanem azokat a stresszhelyzeteket is, amelyek egy település "szövetét" napi vagy ciklikusan visszatérő szinten gyengíthetik, mint például a magas munkanélküliség, a kevéssé hatékony közösségi közlekedés, a helyi erőszak, a tartós élelmiszer- vagy vízhiány. Azzal, hogy egy város a sokk- és a stresszhelyzeteket kezeli, kialakítja, fejleszti képességét arra, hogy kedvezőtlen jelenségekre, eseményekre minél jobban reagáljon, és mind jó, mind pedig rossz időkben folyamatosan ellássa alapfunkcióit, a népesség minden csoportja számára.

Mit jelent az, ha valami reziliens? A városban az egyének, közösségek, intézmények, vállalkozások és rendszerek képesek arra, hogy a tartós stresszhelyzeteket és nehéz sokkokat túléljék, alkalmazkodjanak hozzájuk és fejlődjenek. A programban résztvevők szerint ehhez alapvetően 5 tulajdonságra van szükség:

1. Arra, hogy a város folyamatosan tudjon tanulni - saját és mások tapasztalataiból, legyenek kifejezetten erre a célra kialakított visszajelző rendszerek, hogy lehetséges legyen előrejelzéseket tenni és kreatív megoldásokat keresni;
2. Képesség arra, hogy zavar esetén gyorsan visszaálljon a megszokott működés, és így ne alakuljon ki hosszú távon fennálló zavar;
3. "kordában tartott" vagy viszonylagosan biztonságos kudarc - a kudarc megelőzése, illetve csökkentése, hogy ne boruljon fel a teljes rendszer működése;
4. Rugalmasság - képesség a változásra, fejlődésre, az alkalmazkodásra, és vészhelyzetek esetén alternatív stratégiák kidolgozására és megvalósítására;
5. Tartalék kapacitás - abban az esetben, ha a rendszer egy eleme veszélyeztetve van, vagy összeomlik, van valamiféle tartalék kapacitás, terv, vagy alternatív megoldás, amit életbe lehet léptetni.

A program honlapján minderről háttérolvasmányok, blogbejegyzések is találhatók, illetve számos gyakorlati példa mutatja be, hogy mindezt hogyan lehet megvalósítani.

Mindezek alapján mik lehetnek egy reziliens város főbb jellemzői? Azaz, mi alapján tudjuk megállapítani, hogy ilyen városban lakunk-e? Az alábbiakban 10 jellemzőt sorolunk fel - ám közben a jellemzőkről folyamatos eszmecsere zajlik a program honlapján - hozzá lehet szólni!

Egy rugalmasan ellenálló városban az utazás nem merül ki az autózásban, hanem:

1. lehetőség van kerékpárt kölcsönözni és megosztani különböző rendszereken keresztül;
2. gyors és hatékony közösségi közlekedést lehet igénybe venni; és
3. jól lehet akár gyalog is közlekedni, mert vannak jól karbantartott gyalogutak, járdák, átkelők stb.
4. Ha mégis autózni szeretnénk, van lehetőségünk autómegosztó rendszerekhez csatlakozni, illetve alternatív üzemanyagot (pl. elektromos áram, esetleg biodízel) használni jól kiépített rendszereken keresztül.
5. Az irodaházakat és egyéb épületeket a biomimikri elveire, azaz a természet rendszereiben meglévő tudásra, építve működtetik és hűtik - pl. nem légkondícionálóval hanem a termeszvár hűtési elvét alkalmazva, egy átlagos irodaépület energiaszükségletének töredékét felhasználva.

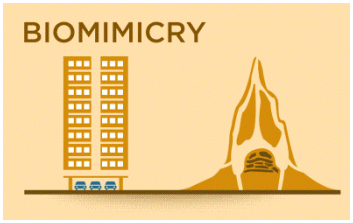

6. Miután az internet összeomlik, a szervezetekben a kommunikáció mesh hálózatokon keresztül tovább folyik...
7. A városban jól működik a közösség által támogatott mezőgazdaság (azaz, léteznek közvetlen termelői-fogyasztói rendszerek), és a városi kertészkedés.
8. Erős a társadalom rugalmassága, ellenállóképessége is: sok aktív kis helyi közösség és csoport van, sok taggal, akik azon kívül, hogy a lakókerületi egyesület tagjai, a társadalom ellenállóképességét is építik.

9. A város vezetése, az önkormányzat, a lakosságot is bevonja a költségvetés tervezésébe. A részvételi tervezésen alapuló találkozókon a lakosság minden csoportja képviselve van, közös döntések születnek arról, hogy mire szükséges fordítani a költségvetés erőforrásait. Így a lakosság sokkal inkább magáénak érzi majd a döntéseket és következményeiket, és úgy általában a város sorsát.
10. Társadalmi hatás alapján születnek döntések a befektetésekről, azaz a város saját vagyonát olyan befektetésekbe teszi, amelyeknek mérhető, pozitív környezeti és társadalmi hatásai vannak - így is elősegítve a fenntartható kezdeményezések terjedését és erősödését a világ minden részén.

Forrás és inspiráció: 100RC blogbejegyzés *** **Hasznos magyar kapcsolódó honlap:** http://www.recity.hu/

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2014 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Kislábnyom tippek

Bemutatkozik a Tegyél a "Környe"-zetedért! közösség: az E.ON EnergiaKözösségek verseny 2. helyezete és megtakarításaik

Csapatunk tagjait az iskola diákjai közül toboroztuk. Ami nem volt könnyű, 15 családot kértünk meg, hogy csatlakozzanak a programhoz, de szerintünk sokan úgy érezték, hogy ezzel beleláthatunk a mindennapjaikba, így végül 5 tagunk lett. Az itt élők mindig fontosnak tartották a természeti környezet, és az emlékek megóvását, megőrzését, ennek adtuk jelét a csapatnevünk megválasztásakor is.

Iskolánk a Kisfaludy Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola. Intézményünk történelme több mint 100 évre nyúlik vissza. Nagyon szép parkosított környezetben van, minden körülmény adott ahhoz, hogy az oktató nevelő munka kellemes környezetben legyen.

Iskolánk környezeti nevelési hitvallása:

- **Alapelvünk:** magatartási és életviteli minták kialakítása, amellyel diákjaink felelős személyiséggé válnak.
- **Jövőképünk:** olyan emberek nevelése, akik nyitottak a természetes és társadalmi környezet szépségeire, ezeket tudják értékelni és a természettel harmonikusan tudnak együtt élni.
- **Célunk**: a tantestület és a szülők megnyerése a környezeti nevelési munkához.
- **Módszerek:** együttműködés, játékok, modellezés, kreatív tevékenység, példamutatás, élmény gazdag helyzetek teremtése, továbbképzés. Lakóhely, természeti, épített, szociális környezetének megismerése és megóvása, faültetés, virágosítás, madárvédelem, energiatakarékosság, ősi mesterségek megismerése, hagyományok ápolása.

Miért csatlakoztunk a programhoz?

- Iskolánkkal 2012-ben megpályáztuk és megkaptuk az Ökoiskola címet, ugyanebben az évben elnyertük a Vöröskeresztes bázisiskola címet is.
- Mindig fontosnak tartottuk a helyi életmód, a természeti és épített környezethez fűződő viszonyok, a víz, levegő, talaj, az energia és a hulladékkezelés gyakorlati kérdéseit, a humán ökológiai sajátosságok beépítését a helyi programba, ezzel elmélyítve a gyermekek környezettudatosságát és a környezetvédelem iránti érzékenységet. Ezt bizonyítja az is, hogy községünk egy hónappal ezelőtt megkapta Magyarországi Falumegújítási Díjat, a "fenntartható falufejlesztés kiváló színvonalú megvalósításáért".
- Az évek során felépített, megálmodott programjaink élményt adnak, szórakoztatóak, új ismeretekhez segítenek, fejlesztik az ízlést, közösséget építenek, viselkedési mintákat közvetítenek. Megalapozzák a gyermek érzelmi, esztétikai és morális biztonságát. Segítenek eligazodni a világ dolgaiban, segítenek a döntésben, segítenek a normák és a szabályok megalkotásában illetve mindezek használatában.
- Szerettük volna, ha mindez beépül a családok mindennapi életükbe is, és a gyerekeken keresztül a szülőket is ösztönözni szeretnék a környezetvédelemre, az energia megtakarításra. Ez **a verseny nagy lehetőséget adott arra, hogy kilépjünk az iskolából és a községünk lakosságát egyre szélesebb kört vonjunk be a környezetvédelembe**. Azt akartuk elérni, hogy a családok megismerjék a saját energiahasználati szokásaikat, adják át egymásnak megtakarítási módszereiket, amelyekkel csökkenthetik karbon-lábnyomukat. Mutassanak példát községünk lakóinak, hogy a mindennapi élet apró változtatásai elegek ehhez. Megmérettessék saját magukat, képesek-e a megújulásra, az odafigyelésre.

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2014 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Kislábnyom tippek a környei energiaközösségtől

Mikor összeült a csapat a beszámoló elkészítéséhez, megkérdeztük, visszagondolva az elmúlt 5 hónapra, mennyire volt megerőltető a takarékoskodásra való figyelés. A családok szerint tényleg csak egy kis odafigyelés kellett.

Ahogy már említettük, sajnos első körben nagyon kevesen kapcsolódtak hozzánk, de most a verseny végeztével sokan kérdezték, hogyan sikerült elérnünk mindezt. Természetesen a tapasztalatokat és a jó tanácsokat továbbadjuk, és bízunk abban, hogy az következőkben már több csapattal is tudunk indulni.

A közösség megtakarítása 11,16% volt a vizsgált időszakban. A családok minden területen törekedtek az energia megtakarítására, fogyasztásukat különböző módszerekkel igyekeztek csökkenteni. Néhány példa a megtakarítási praktikáink közül:

Elektromos áramfogyasztás csökkentése:

- minden család lecserélte hagyományos izzóját energiatakarékosra
- billenő kapcsolós elosztókat használtunk
- csak a feltétlenül szükséges elektromos eszközök voltak bekapcsolva és csak annyi ideig, amíg használtuk őket
- hűtőgépek kondenzációs rácsait letakarítottuk
- többször tartottunk TV- és/vagy számítógépmentes napot

Vízfogyasztás csökkentése:

- a zuhanyzási idő lerövidítésével
- a fürdővíz felhasználása WC öblítésre
- bojlerek vízkőmentesítése
- fogmosás, mosogatás nem folyóvíz mellett történik

Jómagam (Staudinger Ágota) a vízpazarlásra kerestem megoldást, mivel én egy olyan panelházban lakom, ahol ahhoz, hogy meleg víz folyjon, a csapból perceken keresztül kell engedni a vizet. Ez a vízmennyiség a múltban mind kárba veszett. A verseny kezdete óta ezt a vizet palackokba felfogjuk és öntözésre, főzésre és ivásra használjuk.

Fűtés:

- a lakás/ház felfűtése maximum 19-20 fokra
- otthon tartózkodás alatt melegebb ruhák viselése
- amely helyiségekben lehetett, szőnyegeket terítettünk a padlóra

Mit tanultunk?!

Csapatunk az elektromos áram felhasználás csökkentésében volt a leghatékonyabb. A családok elmondása szerint ez az, amire a legkönnyebben tudnak odafigyelni, sőt ezeket a módszereket szívesen osztják meg másokkal, ösztönözve őket az energia megtakarításra.

A gyermekek már az óvodában/iskolában is figyelmeztetik társaikat az égve hagyott villanyra, a vízcsapok elzárására.

Mit határoztunk még el a jövőre vonatkozóan?

Ezeket a takarékossági praktikákat, fortélyokat a jövőben is alkalmazzuk. A fűtési szokásainkon is szeretnénk változtatni. Két-három családnak is van cserépkályhája, melyeket a jövőben többször fognak használni.

Horti Károlyné és Staudinger Ágota, a környei energiaközösség klíma-koordinátorai

Családi összefogás a megtakarításért
Tóth Gabriella, a környei közösség tagjának rajza

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2014 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Mi köze az őshonos gyűmölcsfáknak a CO_2 semlegesíthez?

Amint előző számunkban beszámoltunk róla, az E.ON Energiaközösségek program összes rendezvénye által keletkezett CO_2 kibocsátását semlegesítettük 130 db magyar őshonos gyümölcsfa elültetésével, melyeket a résztvevő háztartások vittek haza, illetve iskolai vagy közösségi kertjeikbe. Miért is esett a választásunk ezekre a gyümölcsfákra? Mert:

- az őshonos gyümölcsfák ültetésével hozzájárulunk a biodiverzitás és a tájfajták megőrzéséhez,
- az őshonos fajtákat kevesebbet kell locsolni, ápolni, hiszen itt helyben a legellenállóbbak;
- a semlegesítés mellett hasznosak is, élelmet biztosítanak a háztatások, közösségek számára gyűmölcs, kompót, lekvárok formájában.

Mindemellett arra is törekszünk, hogy a rendezvények során keletkezett CO_2-t 1 év alatt semlegesítsük és nem a fák teljes éllettartama alatt – ahogy több semlegesítési program teszi –, hiszen a kibocsátás most keletkezett és most is kell semlegesítenünk, nem 15-20 év múlvára.

Reméljük, hamarosan beszámolhatunk a semlegesítés “gyümölcseiről” is!
(*a képen egy korábbi semlegesítés során ültetett fa gyümölcséből készült lekvár látható újrahasznosított üvegekben)*

“Villanyászok Beszámolnak” – vers

A győri Vilalnyászok csapat kis versikével lepett meg bennünket a záró rendezvényen, amit az alábbiakban osztunk meg:

GreenDependent felhívása
Eljutott a fülünkbe,
E.ON EnergiaKözösségek verseny
Indul a környezetünkben.

Hívtuk néhány ismerősünk,
Így alakult csapatunk.
Szilveszteri bulin nálunk
Kitaláltuk a nevünk.
Győri, mosonmagyaróvári családok
A VILLANYÁSZOK.

Akad köztünk egy-pár tag,
Ki tapasztaltabb.
Az előző versenyekben
Értünk el mi helyezést.
Láthattuk a brüsszeli
Eredményhirdetést.

Versenybe mi azért szálltunk,
Szeretjük a kihívást,
És az első helyért
Járó díjazást.

Érdeklődve vártuk,
Milyen feladatok várnak ránk
Így fogyott hónapról-hónapra
Az ENERGIÁNK.

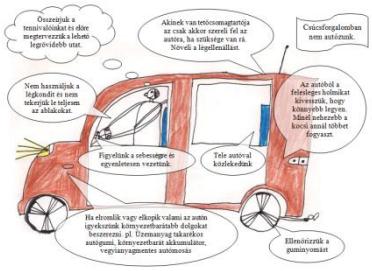

Mutassuk meg másoknak is,
Mit tehetünk Földünkért
Energiatudatos magatartással
A környezetünkért.

Családjaink eredményét
A vetítőn nézheted,
Büszkék vagyunk arra, mit elértünk,
Ezt elhiheted.

Hogyan takarítottunk meg ennyit?
Egyszerű a képletünk:
Olvasd a villanyórát napról-napra,
Cseréld az izzókat takarékosra.

A készenléti üzemmódot
Felejtsd el,
Az elektromos készülékek helyett
Dolgozz a kezeddel.

Póló helyett pulóverben
Ülünk mi a lakásban.
Egy–két fok is sokat számít
A havi számlában.

Redőny az ablakon,
Függöny az ajtón, s
Ne feledd a szőnyeget
A padlón.

A vízhasználat apadott,
Mert a kád vízről
A társaság a zuhanyozásra
Rákapott.

Gyűjtöttük az esővizet,
Azzal öntöztük a kertünket,
A magas vízszámláink
Mind eltüntek.

Összejöttünk
Ettünk, ittunk
Élveztük a ténykedést,
A Közös időtöltést.

Szülők mutassátok
Gyermekeiteknek a jó példát,
Ők még játszva sajátítják el
A környezetbarát életformát.

Köszönjük a szervezőknek
Ezt a néhány hónapot,
Amit nekünk szívből adtatok.
Szeretnénk még a jövőben,
Néhány ilyen programot.

Kislábnyom hírek

Végtelen növekedés egy véges bolygón?

Nemzetközi petíció született magyar kezdeményezésre, melynek címzettjei az USA és az EU tudományos szervezeteinek vezetői. A cél, hogy nagyobb összeget fordítsanak a gazdasági növekedés határainak a vizsgálatára.

Dr. Antal Miklós, az Institute for Social and European Studies kutatója nemrégiben a TEDx Danubia rendezvény keretében foglalta össze a gazdasági növekedésről alkotott elgondolásait.

A témában egy angol nyelvű petíciót is indított, amelynek aláíróit arra kéri, hogy „támogassák kezdeményezésünket, mely olyan kutatásokhoz biztosítana forrásokat, melyek elvezethetnek a növekedés nélkül is stabilan működő gazdasági modellekig. Enélkül a fenntartható jólét csak álom marad.”

A TEDx előadás és a petíció felhívásának magyar szövege itt található:
http://www.greenfo.hu/hirek/2014/07/08/vegtelen-novekedes-egy-veges-bolygon

Egy élelmiszerbolt harca az ételhulladék ellen

A formátlan vagy éppen vicces alakú gyümölcsök és zöldségek gyakran esnek áldozatul az élelmiszerboltok esztétikai szabványainak. A vásárlók a legtökéletesebb terményeket keresik, az üzletek pedig igyekeznek áru-kínálatukat ehhez igazítani. Sajnos ez a fajta gyakorlat hatalmas mennyiségű élelmiszerhulladékot eredményez, mert a „csúnya” árut nem sikerül vagy eleve nem is próbálják meg eladni.

A Natural Resources Defense Council jelentése szerint, az Egyesült Államokban az élelmiszer 40%-a nem kerül elfogyasztásra, és a termelési lánc minden szintjén folyik a pazarlás. Kézenfekvő megoldás lenne, ha sikerülne a kevésbé tetszetős, de ízében tökéletes terményeket is eladni a vevőknek.

Egy Intermarché nevű francia élelmiszerbolt új marketingkampányával és kedvezményes áraival kiállt a csúnya termények mellett: az „esztétikai kihívást jelentő” árut 30%-kal olcsóbban kínálják és plakátok és termékkóstolók segítségével hívják fel a vásárlók figyelmét arra az egyébként egyértelmű tényre, hogy “A csúnya répából készült leves gyönyörű.” A siker nem marad el, erről magunk is meggyőződhetünk az alábbi linken található kisfilmből.

Forrás és további információ itt.

Tíz év alatt kitakaríthatók az óceánok?

Tudósok százai vizsgálták már, hogyan lehetne az óceánokban felhalmozódott 20 milliárd tonnányi műanyag hulladékot eltávolítani, de a legnagyobb élővizek megtisztítása korábban lehetetlennek tartott ötlet volt. Egy fiatal holland feltaláló azonban nem hagyta ennyiben a dolgot. A 19 éves holland Boyan Slat szerint nem csupán orvosolható ez a probléma, de 10 éven belül valósággá válhat, és még profitot is termelhet!

Slat még az iskolai évek alatt jött elő ötletével, majd papírra is vetette óceántakarító koncepcióját. Amikor az ötlet publikálásra került, a tengeri szakértők azonnal felfigyeltek rá. Számos díjat is elnyert már vele, köztük a hollandiai Delft Műszaki Egyetem 2012 Legjobb Műszaki Tervezése díját.

Slat és tudóstársai 2014. június 3-án közreadták tanulmányukat *(The Ocean Cleanup - Feasibility Study)*. "MEGVALÓSÍTHATÓ!" - ezzel a felkiáltással posztolták közel 600 oldalas anyagukat az Ocean Cleanup Facebook oldalára. A megközelítés nem csak az élővilágban okozott károkat veszi számításba, hanem a szemétszigetek által okozott gazdasági veszteségekre is komoly figyelmet fordít, továbbá a gazdaságos üzemeltetést is szem előtt tartja.

A koncepció szerint az Óceántakarító rendszer *(Ocean Cleanup Array)* a víz felszínén úszó üreges Dyneema (magas molekulasűrűségű polietilén) anyagból készült csövekből (továbbiakban: boom) áll, melyek az áramlatnak köszönhetően begyűjtik és koncentrálják a hulladékokat. A megadott szögben installált boomoknak és az áramlatnak köszönhetően a lebegő hulladék egy 11 méter átmérőjű, 58 méter magas henger alakú begyűjtő toronynál sodródik össze, ahol egy futószalag emeli ki a szennyeződéseket a vízből és egy tárolóba továbbítja. A tároló kapacitása 3000 m^3. Napi 65 m^3-es kitermelési kapacitással 45 naponta kell teherhajóra üríteni a hulladékot. A begyűjtött hulladék hasznosításával (energetika, olajsajtolás, újrafeldolgozás) fedezni kívánják a kivitelezési költségeket is. Az előzetes kalkulációk szerint 300 millió eurós összköltségvetéssel, 100 km hosszú csápokkal kb. 10 év kell a Csendes-óceáni szemétsziget nagy részének eltüntetéséhez (3-4 év tervezés, kutatás, kivitelezés, 5 év üzemeltetés).

Az elgondolás honlapja: http://www.theoceancleanup.com/the-concept.html
Forrás és további információ: http://utajovobe.eu/hirek/hulladek/4630-tiz-ev-alatt-kitakarithatok-az-oceanok

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2014 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Kapcsolódó felhívások, rendezvények

Ősszel ismét Hatékony Ház Napok országszerte

Időpont: 2014. november második hete
Helyszín: Magyarország

Tavaly a „***Hatékony Ház Napok: Nyisson Ön is!***” kampány keretében a megnyitott 34 aktív, passzív és alacsony energiaigényű házban/épületben majd 500 látogatás történt a GreenDependent Intézet és szakmai partnere, a MAPASZ szervezésében az ország egész területén. Idén ősszel ismét lehetőség nyílik a személyes tapasztalatcserére, információ megosztásra, és adott esetben a szakemberekkel történő beszélgetésre is.

A Hatékony Ház Napok minél érdekesebb megvalósításához keresünk:

Kiállítókat – Elsősorban olyan ház/épület tulajdonosokat szeretnénk megszólítani, akik tavaly még nem tudtak a programról, nem merték megnyitni saját otthonukat/irodájukat, vagy nem értek rá november elején, hogy idén bátran jelenkezzenek kiállítónak! Amennyiben kétségeik lennének, lehetőség van arra is, hogy más tulajdonosoktól közvetlenül véleményt kérjenek tavalyi tapasztalataikról. Három tavalyi kiállítóval – akik idén is bemutatják épületeiket – egy kisfilmet is készítettünk.

A 2013-ban bemutatott épületeket is tartalmazó szakmai kiadvány ezen a linken letölthető. Idén – 2014-ben – új példánnyal jelentkezünk október végén, melyet 2000 példányban nyomtatunk és terjesztünk a látogatók, érdeklődők, szakemberek és döntéshozók között. Szerepeljen a kiadványban, mint követendő jó példa!

A tavalyi épületek a program honlapján is megtekinthetők.

Látogatókat, szakembereket – Kövessék nyomon a program honlapján a megtekinthető épületeket, hamarosan regisztrálni is lehet a látogatásokra. A lágotagásokon az építkezést vagy felújítást tervezők, érdeklődők sok hasznos információt kapnak energiahatékony épületek tervezésével, építésével és működtetésével kapcsolatban A látogatásokért az építészek MÉK képzési kreditpontot igényelhetnek (2013/294).

Szponzorokat – A program keretében lehetőség van támogatások felajánlására különböző formában és mértékben. A szponzorok szintén megjelenhetnek az idei kiadványban és a honlapon is.

Néhány kép a tavalyi látogatásokról:

Nyissa meg házát Ön is, és regisztráljon a http://www.hatekonyhaz.hu **oldalon!**

További információ: GreenDependent Intézet, 20/334-2888, info@hatekonyhaz.hu

A program szakmai partnerei és médiatámogatói:

Budapesti Műszaki Egyetem (BME)

Magyar Passzívház Szövetség (MAPASZ)

passziv.net Passzív és energiatakarékos házak - Építtetőktől építtetőknek

A Hatékony Ház Napok projektet támogatja az Európai Unió Intelligens Energia Európa Programja

Olvasni- és néznivaló

Az Atkins CIWEM "év környezetvédelmi fényképésze" díj pályáművei

Az Atkins CIWEM Év Környezetvédelmi Fényképésze verseny keretében a legjobb környezetvédelmi témájú nemzetközi fotókat és filmeket keresik. Pályázhattak profik és amatőrök is, a fontos az volt, hogy alkotásuk segítségével mindenki jobban megérthesse a klímaváltozás és a társadalmi egyenlőtlenség okait, következményeit, és a szóba jöhető megoldásokat.

Esővíz gyűjtés (2012, Parasanta Biswas, India)

A Sundabarban (Nyugat-Bengál) élő embereknek rendszeresen szembe kell nézniük a vízhiány okozta problémákkal. A trópusi éghajlaton a klímaváltozás különböző fizikai hatásaival találkoznak: pl. magasabb hőmérséklet és párolgás, magasabb sótartalom és szélsőséges időjárási események, például áradások, ciklonok és szárazság.

Halászháló készítés a Mekong Deltában
(2012, Tuyet Trinh Do, Vietnam)

Nők egy csoportja halászhálót sző a vietnami Mekong Delta területén, készülve a minden évben bekövetkező áradásra. A halászközösségek életében fontos az éves áradás, amely halakat és rákokat hoz a régióba.

A klímaváltozással az áradások egyre kiszámíthatatlanabbá válnak, amelynek fontos következményei vannak a helybéliek életében. 2012-ben például a kisebb áradás miatt 40%-kal kevesebb volt a halhozam az előző évhez képest.

Egy túlélő fa körbetakarása (2013, Luke Duggleby, Tájföld)

Kambodzsai buddhista szerzetesek és helyi lakosok megáldják a banánültetvények kedvéért kivágott erdők egyik utolsó nagy fáját. Ahhoz, hogy az erdő kivágását megakadályozzák, már későn érkeztek. Azzal, hogy narancssárga anyagot tesznek a még nem kivágott fák köré és imádkoznak, így megszentelve azokat, azt remélik, hogy megállíthatják a favágókat.

A Dél-Nyugat Kambodzsában található Közép-Kardamom Védett Erdő ellenőrizetlen rombolásának megakadályozására indult az öko-szerzetesi mozgalom.

Adam Latif, 21 (2013, Kevin McElvaney, Németország)

A Ghánában, Accra Agbogbloshie kerületében (amely korábban láb volt) található a világ egyik legnagyobb e-hulladék lerakója. Több mint 10 éve 7 és 25 év között fiúk és lányok "dolgoznak" itt - kövekkel törik össze a régi monitorokat, mágnessel gyűjtik a fémet és égetik a kábeleket -, hogy összegyűjtsék a rezet. Minden évben több mint 400 hajókonténernyi használhatatlan elektronikus eszközt hoznak ide "fejlesztési támogatásként" vagy "használt termékként". Majdnem minden munkás erős fejfájásoktól, tüdőproblémáktól, szem- és hátfájástól és álmatlanságtól szenved. A legtöbbjük 30 éves kora előtt rákos lesz és meghal.

Forrás és további képek, történetek:
http://www.theguardian.com/environment/2014/jun/17/-sp-atkins-ciwem-environmental-photographer-of-the-year-2014

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2014 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Érdekes honlapok, néznivaló

2015-ben Bristol lesz Európa zöld fővárosa

Kép forrása itt

Az elismerő címet Európa idei zöld fővárosában, a franciaországi Nantes-ban adta át a győztes város képviselőinek Janez Potocnik környezetvédelmi biztos.

A címet minden évben az a város kapja, amelynek környezettudatos tevékenységét független szakértők a legjobbnak ítélik. Hogy miért az angliai Bristol lesz a jövő év zöld fővárosa, az kiderül a Big Green Week-re ellátogató indavideó kisfilmjéből.

A videó megtekinthető itt: http://indavideo.hu/video/Bristol

Bristol zöld fővárosi évének honlapja, civil szerveződéssel és zöld akciókkal: http://bristolgreencapital.org/

Mindent a megosztásról

Annie Leonardról, *A tárgyak története* című film alkotójáról számtalanszor írtunk már hírlevelünkben. Most a *The Good Stuff* című, egyelőre csak angolul elérhető interjú-sorozatának két részére szeretnénk felhívni a figyelmet. A sorozat olyan megoldásokat mutat be, amelyekkel megfordíthatnánk az erőforrás-pazarló és környezetszennyező fogyasztásra épülő világ kerekét. A sorozat 16. részében tárgyaink megosztása a téma.

A mai világban túl sokunkat fojtogat a hegyekben, fiókokban és szekrényekben álló és egyre csak szaporodó holmi – ha egyszerűen megosztanánk, amink van, jelentősen enyhülne a túlfogyasztás problémája. Annie ezúttal *Adam Werbach*-ot a „cuccmegosztó” *yerdle* oldal alapítóját kérdezi a megosztásra épülő gazdaságról. Képzeljük csak el, milyen más lenne a világ, ha a bolt helyett a közösséghez fordulnánk segítségért, ha valamire szükségünk van!

Az interjú meghallgatható itt: http://storyofstuff.org/podcasts/sharing-part-one/

Vágjunk bele

Szeretnénk megosztani használható dolgainkat, de nem tudjuk, hogyan álljunk neki?

A sorozat 17. részében a megosztás bajnokával, *Janelle Orsi*-val készült interjút hallgathatjuk meg. A beszélgetés emlékeztet rá, miért is olyan jó a megosztás – új barátokat szerezhetünk, kisebb lesz az öko-lábnyomunk vagy egyszerűen egy igazságosabb gazdaságot támogatunk vele – és milyen egyszerű elkezdeni!

Készen állunk, hogy inkább megosszuk másokkal a tárgyakat, mint beszerezzük őket? Hallgassuk meg az interjút és fogjunk neki!

Interjú: http://storyofstuff.org/podcasts/sharing-part-two-start-sharing/

Kemény képek az emberek hulladéktermeléséről

Mindannyian tisztában vagyunk a globális környezetszennyezés problémájával, de abba nem sokan gondolunk bele, hogy mi magunk naponta mennyi szemetet termelünk. Egy kaliforniai fotós, Gregg Segal, sokkoló képeivel pont erre szeretné felhívni a figyelmünket:
a „7 Napnyi Szemét” nevű projekt keretén belül készült képein olyan, a társadalom különböző rétegeiből származó emberek szerepelnek, akik az általuk eldobott egyheti szemétben heverésznek vagy lubickolnak.

Segal képei itt találhatók

Túl sok cucc? Adományozz tárgyakat!

http://www.tulsokcucc.hu/

A tárgyi adományozás erősen korlátozott a hazai társadalomban. A válság óta fokozódó szegénység ugyanakkor kényszerű feladattá teszi a magánszemélyek és vállalatok számára is, hogy minél több formában próbáljanak hozzájárulni a leszakadó rétegek megsegítéséhez.

A Humusz Szövetség ebben a szellemben indította el kilenc helyszínen, tagszervezeteivel közösen az országos tárgyiadomány-koordinátori hálózatot és a www.tulsokcucc.hu oldalon tárgyiadomány-portálját, ahol az adományozók feltölthetik egyedi felajánlásaikat, az adományfogadók pedig egyedi igényeiket.

A tárgyi adományozás különös jelentősége, hogy egyszerre képes a szociálisan rászoruló rétegek megsegítésére, és újrahasználati módszerként a hulladék megelőzéséhez is hozzájárul, vagyis környezetvédelmi szempontból is kívánatos.

Forrás és további információ: http://www.greenfo.hu/hirek/2014/07/16/tul-sok-cucc-adomanyozz-targyakat

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2014 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Termékek, szolgáltatások

Aprócska, de elég nagy szám a Tiny Tack House

Christopher Tack hivatásos fényképész, felesége Malissa Tack 3D-s animációkat készít és grafikus. Saját maguk tervezték és építették apró, lakókocsiként is szállítható, fából épült és gyapjúval szigetelt házikójukat, amelyben helyet kapott egy nappali, beépített tárolós kanapéval és felnyitható asztallal, egy dolgozósarok, egy konyha, fürdő és öko wc, illetve egy hálószobául szolgáló galéria is.

Forrás, képek és további információ itt.

Még több kép: http://chrisandmalissa.com/tiny-tack-house-2014

Egyszerű élet egyszerű bútorokkal

A mobil élet kihívásaira válaszul, az egyszerűség és a gyakori költözés kedvelőinek tervezte meg anyag- és helytakarékos szobabútorát a Casulo nevű dizájner cég.

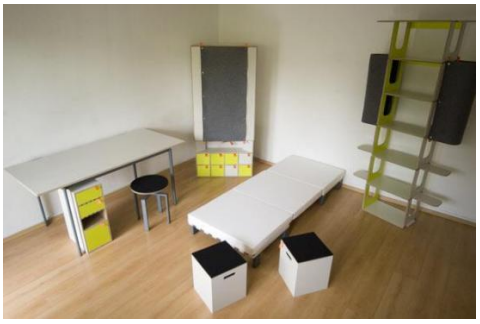

A kompakt, hordozható és átalakítható bútorzat egy durván 80x120 cm–es ládává csomagolható és minden megvan benne, ami egy nappali, háló és dolgozószoba kialakításához szükséges: könyvespolc, ruhásszekrény, ágy, matrac, íróasztal és székek.

Az egész rendszer 10 perc alatt összerakható, nem kell hozzá szerszám, és a láda minden egyes darabja felhasználásra kerül.

Jóval többről van szó azonban, mint egy ötletes termékről, hiszen a „ládabútor” alkalmazhatósága igen széleskörű: kiváló lehet például kollégiumokban a diákok szobáinak berendezéséhez, vagy használhatnák segélyszervezetek is a katasztrófa sújtotta övezetekben, ahol új otthont kell teremteni a bajban lévőknek.

Hogyan lesz a ládából szoba, képek lépésről lépésre: http://ilikethis.postr.hu/neked-elfer-a-szobad-egy-dobozban

Hemp Cottage, azaz kender ház Észak-Írországban

A 2008-ban épült és Nagy-Britannia 10 legjobb öko otthona közé választott Hemp Cottage teljes egészében természetes anyagokból épült. A minden kényelemmel ellátott, 4-5 fő számára kibérelhető ház egyszerű, egyszintes épület, amely egy almáskert közepén, a gyorsfolyású Ballynahinch folyó partján található.

„Kis karbon-lábnyomú, természetes anyagokból készülő, energiahatékony otthont szerettünk volna építeni, olyat, ami egyszerű és megfizethető. A megoldást a kender és a mész keveréke adta" - mondja Tom Woolley, a Rachel Bevan Architects építésze.

Az épület szerkezetét helyben kitermelt Douglas fenyőből csinálták meg, a tetőt részben fűvel fedték és 350mm vastag gyapjúréteggel szigetelték. A faszerkezetet aztán kitöltötték a kender-mész keverékkel. Bármilyen kint a hőfok, bent a levegő ugyanolyan hőmérsékletű marad. Az angolul „hempcrete”-nek, azaz kender-betonnak nevezett anyag nem csak kiváló hőszigetelő tulajdonságokkal rendelkezik, de elnyeli a zajt és a nedvességet is.

A kenderfal légzárása olyan jó, hogy nincs szükség műanyag membránt beépíteni a falba, amitől még környezettudatosabb a ház.

A házban nyaralók megtapasztalhatják, milyen egy természetes, lélegző otthon. „Fantasztikus visszajelzéseket kapunk a vendégektől. Sokan a kiváló beltéri levegőminőséget dicsérik. És természetesen kedvezményt adunk mindenkinek, aki gyalog vagy biciklivel érkezik.”

A ház saját oldala: http://www.irishcottagesdown.com/cottages/downpatrick/hempcottage.htm

Videó az építésről: https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=FcctSvVFheA

Forrás és további információ: http://www.theguardian.com/lifeandstyle/2014/apr/11/county-down-northern-ireland

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2014 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Igazságosság ökológiai korlátok közt
- hogy mindenkinek jusson, de maradjon is

IV. Nemzetközi „Nemnövekedés” Konferencia Lipcsében

Vajon elérhetjük egy napon, hogy földi környezetünk által megszabott határok között éljünk, annak erőforrásait igazságosan elosztva bolygónk lakói között? Egyáltalán szükségünk van ennek elérésére? Többek között ezekre a kérdésekre keresi a választ az idén szeptember 2–6. között Lipcsében, az Ökológiai Fenntarthatóság és Társadalmi Egyenlőség jegyében megrendezett IV. Nemzetközi „Nemnövekedés” Konferencia.

Miért „nemnövekedés”? A növekedés-vezérelt gazdaság és a társadalmi jól-lét nem járhatnak a végtelenségig kéz a kézben, ezt számos tudományos elemzés is alátámasztja. Olyan gazdasági és társadalmi modellre van szükség, amelyben az anyagi fogyasztás, folyamatos növekedés valamint a jól-lét biztosítása mindenki számára elválik egymástól. A „nemnövekedés”mozgalom célja egy olyan gazdasági és társadalmi rendszer létrejöttének elősegítése, melyben a társadalom a Föld ökológiai eltartó-képességének határai között él, és nyitott a helyi erőforrásokra épülő gazdaságok megteremtésére, az erőforrások méltányos elosztására. A mozgalom mindezek érdekében igyekszik gondolatébresztő vitákat kezdeményezni. A lipcsei nemzetközi konferencián közel 2500 tudós és kutató, gazdasági szakember, aktivista és művész fontolja és vitatja meg a megvalósítás szükségességét, lehetőségeit és feltételeit előadások, műhelymunkák és művészeti programok keretében.

Mit gondol, megvalósítható a fenntartható öko-lábnyom egyéni/háztartási szinten? Felvállalná a "fenntarthatóbb” életmódot ökológiai lábnyomának csökkentése érdekében? Mit tehetnénk az erőforrások méltányos elosztása érdekében? Az egyénekre szabott kvótarendszer vajon megoldást jelenthet erre a problémára? És ha egy ilyen kvótarendszer bevezetésre kerülne, milyen hatással lenne mindennapi életünkre? Akiket ilyen, és hasonló kérdések foglalkoztatnak, a konferencia keretében részt vehetnek a CEEweb és a GreenDependent az Európai Koalíció az Erőforrás Használat Csökkentéséért *(Resource Cap Coalition)* keretében szervezett műhelymunkáján szeptember 4-én!

A konferenciára a GreenDependent további előadásokkal is készül, hogy több magyar program (pl. Kislábnyom és EnergiaKözösségek programok) pozitív tapasztalatait is megossza.

A konferencia honlapja: http://leipzig.degrowth.org/en/
A műhelymunkáról: http://programme.leipzig.degrowth.org/en/degrowth2014/public/events/96

Vége a kapitalizmus legjobb időszakának...?!

Az OECD nemrég tette közé a világ gazdaságára vonatkozó, következő 50 évre vonatkozó előrejelzéseit. A jelentés legfőbb megállapításai a következők: a növekedés a jelenlegi kétharmadára csökken, az egyenlőtlenség nagyon nagy mértékben megnő, és a klímaváltozás nagy valószínűséggel csak tovább ront majd ezeken a tendenciákon. Ennek ellenére az OECD azt állítja, hogy a világ négyszer gazdagabb, sokkal produktívabb és globalizáltabb, a népesség pedig magasabban képzett lesz. Mindez ellentmondásosnak tűnhet még a legjobb közgazdászok számára is...

A növekedés hosszú távon 3% körül lesz (ami alacsony), mert a felzárkózó országokban rejlő növekedési kapacitás kimerül, a fejlett gazdaságokra pedig stagnálás közeli állapot lesz jellemző. A magasan képzett munkaerő iránti igény és a közepes szintű képzést igénylő munkák automatizálása következtében pedig az egyenlőtlenség 30%-kal nő majd. 2060-ra a Svédországhoz hasonló országokban a mostani USA-ban jellemző különbségek lesznek tapasztalhatók.

Ezt az előrejelzést árnyalja annak a kockázata, hogy a század első felében a klímaváltozás hatására a globális GDP még 2,5%-kal, a dél-kelet ázsiai pedig 6%-kal csökken.

Az OECD jelentés előrejelzéseit tovább sötétíti mindaz, amit feltételez. Feltételezi például, hogy a termelékenység gyorsan növekszik majd az információs technológia következtében: a várt növekedés három-negyedét tulajdonítja ennek. A jelentés azonban felhívja a figyelmet arra, hogy ez a feltételezett érték a közelmúlt történelmének tükrében nagyon magas. Egyáltalán nem biztos ugyanis, hogy az elmúlt 20 év információs forradalma továbbgyűrűzik a magas termelékenységű és értéket teremtő iparágakba is.

Fontos kérdés a vándorlás problémája is. Annak érdekében, hogy a feltételezett OECD-s forgatókönyv működjön, Európának és az USA-nak 50-50 millió bevándorlót kell befogadnia az elkövetkező 50 évben, a fejlett világ többi részének pedig további 30 milliót. Enélkül a munkavállalók száma és az államok adóbevétele olyan mértékben csökkenhet, hogy az országok csődbe mennek. A forgatókönyv egyik fontos kockázati tényezője, hogy a fejlődő országok olyan mértékben fejlődnek majd, hogy az elvándorlás mértéke csökken. Emellett a közelmúlt választásainak fényében sokkal reálisabb kockázat, hogy a fejlett országok lakosai a bevándorlás ellen szavaznak. Ezekkel a lehetséges folyamatokkal viszont a jelentés egyáltalán nem számol.

Az OECD jelentés üzenete a gazdag országok számára egyértelmű: a kapitalizmus virágkora lejárt. A szegényebbek ugyanezt 2060-ban mondhatják majd el. Az OECD szerint, ha nagyobb növekedést akarunk, nagyobb egyenlőtlenséggel is kell számolnunk - és fordítva. A jelentés legfontosabb tanulsága pedig az, hogy előbb vagy utóbb az eddigiekhez képest új, alternatív program kell, hogy kialakuljon. Mert az okostelefonokkal felfegyverzett és emberi jogaival teljesen tisztában lévő népesség nem fog egy olyan jövőt elfogadni, amelyet nagy különbségek, egyenlőtlenség és alacsony szintű növekedés jellemez...

Forrás: http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jul/07/capitalism-rich-poor-2060-populations-technology-human-rights-inequality

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2014 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Hasznos információk, kapcsolat

Szerkeszti: Vadovics Edina
Közreműködött:
Antal Orsolya, Horti Károlyné, Kiss Veronika, Péter Emőke, Staudinger Ágota, Vadovics Kristóf, és Varsányi Cecília

Design: Iconica Bt.

Szerkesztőség: GreenDependent Egyesület
2100 Gödöllő, Éva u. 4.
Tel.: 06-20/334-2889
E-mail: info@greendependent.org
Honlap: www.greendependent.org

A Kislábnyom Hírlevél korábbi számai a www.kislabnyom.hu oldalon megtalálhatók és onnan letölthetők.

A hírlevelet az info@kislabnyom.hu címen lehet lemondani.

A GreenDependent Egyesület a következő szakmai szervezetek tagja:

Klímabarát Települések Szövetsége

Resource Cap Coalition
(Európai Koalíció az Erőforrás Használat Csökkentéséért)

A hírlevél **Igazságosság ökológiai korlátok közt** rovatát a következő szervezetek és programok közreműködésével és támogatásával írjuk:

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2014 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.